

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 8 april 2024

Saken

Omställningsstudiestöd, anslag

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte, den 1 oktober 2023, om omställningsstudiestöd för gymnasiekurser inom kommunal vuxenutbildning under perioden den 11 mars 2024 – 11 mars 2025.

CSN avslog ansökan med motiveringen att pengarna för omställningsstudiestöd är slut för de som arbetar eller senast har arbetat inom offentlig sektor. Pengarna för ansökningar med studier under det andra kalenderhalvåret 2023, tog slut den 2 april 2023. NN ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. CSN informerade även om följande. NN studier påbörjades den 27 november 2023, och hennes utbildning har pågått utan uppehåll sedan dess. Då hennes studiestart var under det andra kalenderhalvåret 2023, tillhör hon den ansökningsomgång som öppnade den 1 april 2023. Hon kan därför inte få omställningsstudiestöd.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon har varken ansökt om omställningsstudiestöd eller studiemedel före den 11 mars 2024. Hon arbetade, och påbörjade sina studier på 50 procent den 18 september 2023, från den 11 mars 2024, började hon studera på 100 procent, vilket är den dag hon ansökte om omställningsstudiestöd. Hon skickade in sin ansökan till CSN den 1 oktober 2023, vilket helt enligt information från CSN, avseende studier som påbörjas under vårterminen 2024. Hon anser att CSN:s bedömning är felaktig, då hennes heltidsstudier startade den 11 mars 2024.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN:s rättsavdelning

bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. NN arbetar i offentlig sektor. Anslaget för anställda i offentlig sektor som avser studier som påbörjades under det andra kalenderhalvåret 2023 tog slut den 2 april 2023, och NN ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. Det är ännu oklart om och vid vilken tidpunkt anslaget för ansökningar som avser studier som påbörjas under det första kalenderhalvåret 2024 kommer att ta slut. NN ansökan avser omställningsstudiestöd för studier vid Komvux under perioden den 11 mars 2024 – 11 mars 2025. Hon har samtidigt utan uppehåll bedrivit studier på den aktuella utbildningen sedan den 18 september 2023. Fråga i ärendet är därför när NN studier ska anses ha påbörjats, dvs. om ansökan ska anses vara en ansökan som avser studier som startar under det andra kalenderhalvåret 2023 eller det första kalenderhalvåret 2024. NN ansökan avser omställningsstudiestöd för studier vid Komvux under perioden den 11 mars 2024 – 11 mars 2025. Hon har samtidigt utan uppehåll bedrivit studier på den aktuella utbildningen sedan den 18 september 2023. Studieperioden i det aktuella ärendet är alltså, enligt praxis från ÖKS, att anse som påbörjad den 18 september 2023. CSN anser därför att den aktuella ansökan, vid tillämpning av 4 § lagen om omställningsstudiestöd, 4 § förordningen om omställningsstudiestöd och de anslagsbegränsningar som följer av regleringsbrevet för CSN, är en ansökan om omställningsstudiestöd för studier som påbörjas under det andra halvåret 2023. Anslaget för ansökningar om omställningsstudiestöd för studier som påbörjas under det andra kalenderhalvåret 2023 för studerande som tillhör offentlig sektor tog slut den 2 april 2023 och NN ansökan kom in till CSN den 1 oktober 2023. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, men hon har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Av 4 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiebidrag får lämnas i mån av tillgång på medel. Omställningsstudielån lämnas endast för sådan vecka som omställningsstudiebidrag lämnas för.

Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska avspegla andelen förvärvsarbetande i privat respektive offentlig sektor.

Av 4 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd lämnas, i den mån som det finns tillgång på medel, i den ordning som ansökningarna kommer in till Centrala studiestödsnämnden. En studerande som tidigare har fått omställningsstudiestöd för en viss utbildning och som fortsätter denna utbildning har förtur till stöd. Anvisade medel fördelas mellan studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat huvudsakligen i privat sektor och studerande som förvärvsarbetar eller senast har förvärvsarbetat

huvudsakligen i offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska avspegla andelen förvärvsarbete i privat respektive offentlig sektor.

Av 26 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd beviljas i två ansökningsomgångar per kalenderår. En ansökan som avser studier som påbörjas under det första kalenderhalvåret kan lämnas in till Centrala studiestödsnämnden tidigast den 1 oktober året innan det år studierna börjar. En ansökan om stöd som avser studier som påbörjas under det andra kalenderhalvåret kan lämnas in till nämnden tidigast den 1 april samma år.

I 1 kap. CSNFS 2022:5 definieras att studieperiod är den tidsperiod, t.ex. en termin, som kurser eller paket av kurser pågår.

Överklagandenämndens bedömning

Omställningsstudiestöd lämnas i tillgång på tillgängliga medel. Av gällande bestämmelser framgår att medel fördelas i två potter (ansökningsomgångar), en per kalenderhalvår, och att omställningsstudiestöd lämnas i den mån det finns tillgängliga medel, i den ordning ansökningarna kommit in. Det enda undantaget från denna ordning är om den studerande omfattas av förtur. I detta fall har NN inte förtur.

Den fråga som uppkommit i detta fall är mer relaterad till om tillgängliga medel för att bevilja omställningsstudiestöd avseende en viss ansökningsomgång är slut eller inte, vilket då, på grund av turordningen, blir direkt kopplat till när ansökan har lämnats in.

Avgörande för denna fråga är hur 26 § förordningen om omställningsstudiestöd ska tolkas med avseende på vad som menas med "studier som påbörjas". I normalfallet bör det vara så att studier under ett visst kalenderhalvår också hör till detsamma och att stödet ska beviljas ur potten för detta kalenderhalvår samt att ansökan då ska ha inkommit i april respektive oktober innan detta kalenderhalvår infaller. I vissa fall påbörjas dock studierna under ett visst kalenderhalvår och studieperioden fortsätter oavbrutet in på nästa kalenderhalvår.

Överklagandenämnden delar CSN:s mening att det måste vara så att med begreppet "studierna påbörjas" i 26 § förordningen kopplas till inledningen av studieperioden. Om studieperioden fortgår oavbrutet utan uppehåll för lov, eller annat längre studieuppehåll, in i nästa kalenderhalvår så kan det inte medföra krav på en ny ansökan eller att omställningsstudiestödet ska belasta det senare kalenderhalvårets anslag. För detta talar också att CSN i lagstiftningen fått möjlighet att bevilja omställningsstudiestöd i upp till ett år.

I det nu aktuella ärendet blir därmed frågan om när NN studier vid en sådan tillämpningen av 26 § förordningen om omställningsstudiestöd ska anses ha påbörjats och om hennes ansökan därmed ska anses vara en ansökan som avser studier som påbörjats det andra kalenderhalvåret 2023 eller det första kalenderhalvåret 2024.

NN påbörjade sina studier inom kommunal vuxenutbildning, den 18 september 2023, och hon bedriver, såvitt framkommit, sina studier på den aktuella utbildningen, utan studieuppehåll, från den 18 september 2023. I ärendet har annat inte framkommit än att NN ansökan om omställningsstudiestöd avseende studier under perioden den 11 mars 2024 - 11 mars 2025 kom in till CSN den 1 oktober 2023.

Följden av det resonemanget blir då att NN nuvarande studieperiod inleddes den 18 september 2023 och turordningen för stödet ska då bedömas utifrån att ansökan skulle varit inlämnad den 1 april samma år. Det förhållande att hon endast söker om stöd för en del av sin studieperiod medför ingen annan bedömning. Inte heller det förhållandet att hon läser med en studietakt om 50 procent av heltid från den 18 september 2023, för att sedan den 11 mars 2024 började studera med en studietakt om 100 procent av heltid, kan i detta sammanhang medföra någon annan bedömning.

Anslaget för ansökningar om omställningsstudiestöd för studier som påbörjades under det andra kalenderhalvåret 2023, för studerande som tillhör offentlig sektor, tog slut den 2 april 2023. NN ansökan om omställningsstudiestöd för studier som påbörjades i september 2023 kom in till CSN den 1 oktober 2023 och det fanns då inte längre tillgängliga medel och hon kan därför redan på den grunden inte beviljas omställningsstudiestöd. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Anders Karlsson

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Colin Andersson, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin och Helena Söderberg.

Föredragande: Anders Karlsson

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning